



## AKKERBOUW

### CIJFERGEGEVENS BODEMKUNDIGE DIENST VAN BELGIË

# Variatie in bodemvruchtbaarheid tussen percelen blijft

Dat vertelde Stan Deckers van de Bodemkundige Dienst als slot bij zijn voorstelling van de studie 'Wegwijs in de bodemvruchtbaarheid van de Belgische akkerbouw en weilandpercelen (2004-2007)'.

#### Meer gronden binnen streefzone zuurtegraad

Uit die studie blijkt vooreerst dat, voor wat de zuurtegraad betreft, ongeveer 40 % van de bemonsterde akkerbouwpercelen en 36 % van de weilandpercelen in de streefzone vallen. Ongeveer 39 % van de akkerbouwpercelen heeft een suboptimale pH-toestand, wat volgens de heer Deckers kan verklaard worden door het feit dat heel wat percelen bemonsterd worden met het oog op een correct bekalkingsadvies. Voor 9 % van de akkerbouwpercelen is de pH zeer laag tot laag en is een herstelbekalking nodig, maar die kan slechts op termijn resultaat opleveren. Anderzijds vertoont een vijfde van de akkerbouwpercelen en een kleine helft van de weilandpercelen een pH die te hoog ligt. Dit kan problemen opleveren met opneembaarheid van bepaalde voedingselementen, zoals magnesium, mangaan en boor.

Bekijken we de evolutie van de pH ten opzichte van de voorgaande periodes van drie jaar, dan zien we een toename van het aantal monsters op akkerbouwpercelen met een pH binnen de streefzone (29,2 % in 1989-91 en 40 % in 2004-2007). Wel is er ten opzichte van de periode 2000-2003 een lichte toename van

Tussen 1 januari 2004 en 30 september 2007 voerde de Bodemkundige Dienst van België iets meer dan 91.000 standaardgrondontledingen uit. Zij tonen op een duidelijke manier aan dat er een zeer grote variatie in bodemvruchtbaarheid blijft bestaan tussen de percelen onderling. Perceelsspecifieke bemesting op basis van een standaardgrondontleding blijft dan ook meer dan ooit actualiteit.



*Er blijven grote verschillen bestaan in bodemvruchtbaarheid tussen de percelen. Perceelsspecifiek bemesten op basis van een standaardgrondontleding is dus nodig.*

het percentage percelen met een lage pH. Die trend laat zich vooral zien op de lichtere gronden.

#### Koolstofgehalte daalt

Het koolstofgehalte wordt op 38 % van de akkerbouwpercelen als

gunstig geëvalueerd. 52 % van zowel de akkerbouw- als weilandpercelen heeft echter een koolstofgehalte beneden de streefzone. Dit kan op akkerbouwpercelen problemen opleveren omwille van structuurgebrek, toenemende erosiegevoeligheid,...

Ten opzichte van de vorige periodes ziet men een afname van het percentage percelen met een koolstofgehalte binnen de streefzone en een sterke toename van het aandeel percelen met een te laag koolstofgehalte. Volgens Stan Deckers heeft deze afname van het humusgehalte vooral te maken met de toenemende ploegdiepte in bepaalde streken (vooral de zandgronden), waardoor er een grotere verdunning van het organisch materiaal optreedt.

"Het is een evolutie die niet direct zorgwekkend is, maar toch wel de nodige aandacht verdient en waaraan seizoen na seizoen moet gewerkt worden, o.m. door het inwerken van oogstresten, het inpassen van groenbemesters in het teeltplan en een beredeneerde meststoffenkeuze. Het verhogen van het kool-

Wegwijs in de bodemvruchtbaarheid van de Belgische akkerbouw- en weilandpercelen (2004-2007)



Bodemkundige Dienst van België

stofgehalte gaat immers zeer traag en kan een generatie duren", aldus Stan Deckers.

#### Minerale elementen

Met betrekking tot de minerale elementen valt op dat het plantbeschikbaar fosforgehalte zowel op akkerland als weiland hoog is. Ruim 60 % van de onderzochte weilandpercelen en zelfs meer dan 85 % van de akkerbouwpercelen heeft een fosforgehalte boven de streefzone. De stijgende evolutie van de voorbije jaren zet zich nog steeds door, alhoewel het percentage gronden in de hoogste categorie toch wel iets afgenomen is (12,9 % in 2004-2007 tegenover 14,3 % in 2000-2003). Volgens Stan Deckers heeft dat te maken met het feit dat de landbouwers meer bewust omgaan met bemesting, zowel in de vorm van minerale als organische meststoffen.

De weiland en akkerbouwpercelen zijn doorgaans ook goed voorzien van kalium: meer dan 87 % van de akkerbouwpercelen en ruim 92 % van de weilandpercelen heeft een gunstig tot hoog kaliumgehalte. Vooral op weilanden is de kaliumtoestand vaak hoog en dient de kaliumbemesting aangepast te worden teneinde de kwaliteit van de gewassen te garanderen. Overmaat aan kalium bevordert het optreden van magnesiumgebrek.

Ten opzichte van de periode 2000-2003 zijn de gemiddelde landelijke cijfers weinig geëvolueerd. We zien men in de veeteeltregio's een afname van het aandeel gronden met hoge kalicijfers, terwijl anderzijds in de Polders en de Leemstreek het aantal kalirijke gronden weer toegenomen is. In tegenstelling met fosfaat dat weinig of niet uitspoelt, moet de

## Voor wie meer wil weten

Tijdens de studiedag op 11 februari 2009 stelde de Bodemkundige Dienst van België twee nieuwe publicaties voor, nl. "De mestwegwijzer - Overzicht van 15 jaar mestanalyse door de Bodemkundige Dienst van België" en "Wegwijs in de bodemvruchtbaarheid van de Belgische akkerbouw- en weilandpercelen (2004-2007)".

De publicatie: "De Mestwegwijzer, overzicht van 15 jaar mestanalyses door de Bodemkundige Dienst van België" kan besteld worden via overschrijving van 25 euro op bankrekeningnummer:

736-4030300-14 met vermelding "mestwegwijzer".

Het boek "Wegwijs in de bodemvruchtbaarheid van de Belgische akkerbouw- en weilandpercelen (2004-2007)" kan eveneens besteld worden via overschrijving van 25 euro op bankrekeningnummer: 736-4030300-14 met vermelding "publicatie VO".

Indien u de mestwegwijzer en de publicatie over de bodemvruchtbaarheid tegelijk bestelt, dan betaalt u slechts 40 euro. Vermeld dan bij uw overschrijving "mestwegwijzer + publicatie VO".

kali - en vooral bij de beoordeling van de evolutie van het gehalte in de tijd - rekening gehouden worden met het feit dat vooral op lichtere gronden tijdens regenrijke periode belangrijke hoeveelheden kalium kunnen uitspoelen.

Zowel akkerland als weiland wordt ook gekenmerkt door een goede **magnesiumvoorziening**. Ongeveer de helft van de akkerbouw- en weilandpercelen zit in de klassen tamelijk hoog, hoog en zeer hoog. Anderzijds zit meer dan 21 % van de weilanden met een magnesiumgehalte beneden de streefzone.

Terwijl er tot de periode 2000-2003 nog een stijging was van de magnesiumgehalten, is er in de laatste periode een lichte ombuiging of terugval van de magnesiumcijfers te zien, maar wel met aanzienlijke verschillen tussen de landbouwstreken en grondsoorten. Vooral op de zwaardere leem- en poldergronden merkt men vaker magnesiumoversmaat.

Het **calciumgehalte** is overwegend nog vrij gunstig bij zowel akker- als weilandpercelen. Toch heeft ongeveer 43 % van de akkerbouwpercelen en 34 % van de weilandpercelen een calciumgehalte lager dan

de streefzone. Dit kan echter, door een aangepaste bekalking, snel opgelost worden.

### Spoorelementen

Tot slot gaf Stan Deckers nog een overzicht van de toestand en evolutie van een aantal spoorelementen, zoals bv. boor op akkerbouwpercelen en koper, kobalt en zwavel op weilandpercelen.

Wat **boor** betreft, heeft bijna 70 % van de akkerbouwpercelen een te laag boorgehalte. Slechts 22 % van de percelen heeft een boorgehalte dat als gunstig wordt beoordeeld. In de periode 2004-2007 is er opnieuw een terugval van het boorgehalte merkbaar ten opzichte van de vorige periodes. "Bij het verbouwen van boorgevoelige gewassen, zoals bv. maïs, voeder- en suikerbieten, moet dan ook aandacht besteed worden aan de boorbemesting", aldus Stan Deckers.

Voor weiland zijn dan weer koper en kobalt belangrijk. Kobalt komt tussen bij de aanmaak van vitamine B12, terwijl kopergebrek aanleiding kan geven tot diarree, vertraagde groei, verminderde melkproductie.

Het gemiddeld **kopergehalte** van de weilandpercelen in België neemt

toe. De 48 % percelen in de streefzone betekent een status quo ten opzichte van de periode 2000-2003. Maar anderzijds vertoont nu nog slechts 26 % van de stalen een te laag kopergehalte, tegenover 35 % in 1996-'99 en zelfs bijna 50 % in de periode 1992-1995.

Het **kobaltgehalte** van zijn kant is bijna teruggevallen naar het niveau van 1992-'95, met bijna 72 % van de percelen met een te laag gehalte. Slechts 27 % van de onderzochte weidepercelen vertoont een normaal kobaltgehalte.

### Zwavel

Sinds 2004 werd de standaardgrondontleding voor weiland uitgebreid met de bepaling van zwavel. Zwavel is een essentieel voedingselement voor het gewas en is samen met stikstof noodzakelijk voor de vorming van eiwitten. Zwavelgebrek resulteert in een verminderde kwaliteit en kan aanzienlijke opbrengstverliezen met zich meebrengen.

Voor de periode 2004-2007 had 52 % van de stalen op zandgronden een zwavelgehalte lager dan de streefzone, op zandleemgronden was dat 40,5 % en op leemgronden bijna 37 %. Op heel wat gronden werd dan

ook een zwavelbemesting geadviseerd. Afhankelijk van het gemeten zwavelgehalte betreft het één of twee zwavelbemestingen: de eerste in het voorjaar en de tweede bemesting na de eerste snede.

### Perceelsspecifiek bemesten

Uit al deze cijfers trok Stan Deckers tot slot de volgende conclusies:

- er is een toename van het percentage akkerbouwstalen met een pH binnen de streefzone;
- het humusgehalte van de bodem daalt;
- er is een dalende tendens van P, K, Mg van de meest rijke percelen; de bodemreserves die in de voorbije decennia werden opgebouwd worden dus aangesproken;
- er blijft een grote variatie bestaan in bodemvruchtbaarheid tussen de percelen. Perceelsspecifieke bemesting op basis van een standaardgrondontleding blijft meer dan ooit een actualiteit.

**Akris**

**Kijk uit naar  
het bodemherbicide  
van de 21ste Century!**

- Het sterkste bodemherbicide in maïs
- Zeer breed spectrum
- Toepasbaar in na- en vooropkomst

**BASF**  
The Chemical Company

[www.agro.basf.be](http://www.agro.basf.be)

Akris®: 9687/B, bevat 280 g/l dimetienamide-P + 250 g/l terbutyl...